

НОВИ САД - На данашњи дан 1984. године извршио је самоубиство српски писац Бранко Ћопић, члан Српске академије наука и уметности, надахнут приповедач, творац занимљивих и упечатљивих ликова и догађаја, које је описао свежим, сочним и сликовитим језиком. Дипломирао је на Филозофском факултету у Београду. У партизанском покрету је учествовао од 1941. Почео је да пише као ђак учитељске школе и пре Другог светског рата је објавио збирке приповедака "Под Грмечом", "Борци и бјегунци" и "Планинци". Његова прозна дела су прожета лириком, живописним реалистичким сликањем живота на селу, познавањем менталитета и психологије људи Грмеча и Подгрмечја, његовог завичаја, ведрином и виталношћу духа. Написао је већи број књига за децу: "Бојна лира пионира", "Пут у ведрину", приче "У свету лептирова и медведа", "Босоного дјетињство", "Орлови рано лете", збирке песама "Огњено рађање домовине", "Ратничко прољеће". Збирка приповедака "Башта сљезове боје", за коју је добио Његошеву награду. Остала дела: романи "Пролом", "Глуви барут", "Не тугуј, бронзана стражо", "Осма офанзива", збирке приповедака "Роса на бајонетима", "Сурова школа", "Доживљаји Николетине Бурсаћа".

Данас је уторак, 26. март, 86. дан 2024. До краја године има 280 дана.

1827 - Умро је немачки композитор Лудвиг ван Бетовен, чије стваралаштво је својеврсни спој класицизма и романтизма. Један је од највећих композитора у историји. Дела: девет симфонија, опера "Фиделио", клавирске сонате, сонате за виолину и клавир, гудачки квартети, увертире, пет концерата за клавир и оркестар, "Концерт за виолину и оркестар у д-дуру", циклус песама "Далекој драгој", мисе, соло песме, камерна музика.

1859 - Рођен је енглески писац Алфред Едвард Хаусман. Био је изразити песимист и његово дело одише мрачним темама попут убистава, суицида, неверстава и друштвене неправде. Дела: збирке песама "Момак из Шропшира", "Последње песме".

1868 - Рођен је Ахмед Фуад Паша, који је као Фуад I 1922. ступио на престо као први краљ сувереног Египта. Претходно је под британским протекторатом 1917. постао египатски султан, а титулу краља је узео кад је Велика Британија дала Египту ограничену независност. На престолу га је после смрти 1936. наследио син Фарук I.

1874 - Рођен је амерички писац Роберт Ли Фрост, четвороструки добитник Пулицерове награде за поезију, чије су најчешће теме људска усамљеност, пролазност, везаност за природу. Дела: збирке песама "Дечакова воља", "Северно од Бостона", "Поток што тече на Запад", "Сабране песме".

1881 - Умро је српски глумац и режисер Народног позоришта у Београду Алекса Бачвански, уметник великог формата и широког дијапазона, наставник у првој београдској глумачкој школи. Знатно је утицао на развој глуме у Србији. Несрећним случајем изгубио је вид и у последњој години живота глумио је слеп.

1892 - Рођен је српски биолог Сениша Станковић, члан Српске академије наука и уметности, директор Биолошког института. Бавио се упоредним истраживањима порекла и развића живог света балканских језера, структуром и развојем њихових екосистема. Природне науке студирао је у Београду и Греноблу, а редовни професор Београдског универзитета постао је 1934. Током немачке окупације у Другом светском рату био је члан руководства НОП Србије и већи део рата провео је као заточеник на Бањици. После ослобођења изабран је за председника Президијума Народне скупштине Србије и успешно је заступао интересе Југославије на међународним конференцијама. У универзитетску наставу увео је екологију, цитологију, ембриологију, динамику развића, упоредну анатомију. Дела: "Охридско језеро и његов живи свет" (синтеза његових научних истраживања и схватања), универзитетски уџбеници "Упоредна анатомија кичмењака", "Екологија".

1892 - Умро је амерички писац Волт Витмен, песник слободе и демократичности. Био је штампарски радник, дрводеља и учитељ. Основу његових песама, написаних у неконвенционалној форми слободног стиха, чини општи панхуманизам. Снажно је утицао на модерну поезију, посебно најважнијом збирком песама "Влати траве".

1893 - Рођен је италијански политичар Палмиро Тољати, један од оснивача Комунистичке партије Италије 1921. и њен генерални секретар од 1927. до 1964. Разрадио је концепцију "италијанског пута у социјализам", што је требало да означи

отклон од стаљинизма. Дела: збирка говора и чланака "Discorsi alla Costituente", есеј "Il Partito comunista italiano".

1911 - Рођен је амерички писац Томас Ленијер Вилијамс, познат као Тенеси Вилијамс. Описивао је свет сексуалности и насиља и неретко је нападан због склоности ка шокантном и сензационалном. Дела: драме "Стаклена менаџерија", "Трамвај назван жеља", "Мачка на усијаном лименом крову", "Тетовирана ружа", "Нежна птица младости", "Лето и дим", "Ноћ игуане", "Camino real", "Vieux Carre", "Одећа за летњи хотел", "Не о славујима", романи "Римско пролеће госпође Стон", "Моизе и свет разума", збирке прича "Једна рука", "Тврда-шећерлема", збирка песама "У зиму".

1913 - Више од 1.400 људи погинуло је у поплавама у државама САД Охајо, Индијана и Тексас.

1918 - Француски маршал Фердинанд Фош постављен је за врховног команданта савезничких снага у Првом светском рату.

1923 - Умрла је француска глумица Сара Бернар, која је обележила позоришну епоху као највећа трагичарка свог доба. Уживала је изузетну популарност и савременици су је називали "божанска Сара", а њену успешну каријеру није прекинула чак ни ампутација ноге 1915. Била је и професор Конзерваторијума у Паризу. Написала је "Мемоаре".

1937 - Рим и Београд потписали су споразум о пријатељству, којим је Италија гарантовала територијални интегритет Краљевине Југославије и обавезала се да ускрати подршку хрватским нацистима (Усташки покрет).

1945 - Умро је енглески државник Дејвид Лојд Џорџ, вођа лабуриста, неколико пута премијер Велике Британије, који је земљу предводио до победе у Првом светском рату. Ограничио је 1911. власт Горњег дома парламента, а од 1906. до 1911. утемељио је радничко законодавство: осмочасовни рад за теже послове, пензије, помоћ у случају болести, повреде на раду и незапосленост. Одлучно је бранио интересе британске империје и тражио јаче војно ангажовање у Првом светском рату, укључујући интензивније деловање на Балкану. Био је један од главних учесника мировне конференције у Версају. Написао је мемоаре "Двадесет пет година", у којима је

обухватио период од 1892. до 1916.

1945 - После тешких борби, америчке трупе су у Другом светском рату освојиле мало пацифичко острво Иво Џима, стратешки важно за бомбардерске нападе на Јапан. Јапанска посада од 23.000 људи, изгинула је готово до последњег, избачено је из строја 27.000 Американаца, од којих је 6.821 погинуо.

1953 - Амерички микробиолог Џонас Едвард Салк објавио је проналазак вакцине против дечје парализе.

1957 - Умро је француски државник Едуард Ерио, којег су Немци у Другом светском рату 1942. отерали у заробљеништво, одакле је ослобођен 1945. пошто је Црвена армија заузела Берлин. Предводио је Радикал-социјалистичку партију од 1919. до 1955. Био је више пута председник владе и министар између 1924. и 1936, а од 1936. до 1940. и од 1947. до 1953. председник скупштине.

1971 - Шеик Муџибур Рахман прогласио је Источни Пакистан независном државом Бангладеш.

1973 - Умро је енглески писац, глумац и певач Ноел Кауард, веома популаран између Првог и Другог светског рата у Великој Британији и САД. Писао је и режирао драме, комедије и музичке ревије које се одликују духовитим дијалозима, неочекиваним обртима и сценским ефектима и по већини његових комедија снимљени су филмови. Дела: "Вртлог", "Пали анђели", "Лака врлина", "Реч и музика", "Приватни живот", "Несташни дух".

1979 - На церемонији у Вашингтону, Израел и Египат су потписима израелског премијера Менахема Бегина и египатског председника Анвара ел Садата закључили мировни уговор, први између јеврејске државе и неке арапске земље.

1993 - Умро је српски позоришни и филмски глумац Ташко Начић, мајстор комедије и гротеске. Прославио се у матичном позоришту "Атеље 212" сјајним улогама у "Краљу

Ибију", "Радовану III", "Чуду у Шаргану", "Кафаница судници, лудници" и у многим филмовима, међу којима је најзапаженија рола у "Давитељу против давитеља".

1999 - У ваздушном дуелу два "МиГ-а 29" Војске Југославије против 24 НАТО авиона, погинуо је пилот мајор Зоран Радосављевић, прва жртва међу нашим пилотима од почетка агресије НАТО на Србију (СРЈ).

2001 - САД су ветом спречиле доношење резолуције Савета безбедности УН о стварању међународних посматрачких снага с циљем заштите цивила на Западној обали и у појасу Газе.

2002 - У авганистанској провинцији Баглан око 160 километара северно од Кабула у земљотресу је погинуло најмање 1.000 људи, а главни град провинције Нахрин сравњен је са земљом.

2004 - У центру Београда атентатор, који није откривен, убио је генералног секретара Фудбалског савеза Србије и Црне Горе Бранка Булатовића.

2005 - Умро је српски позоришни и филмски глумац Драгољуб Милосављевић Гула, члан Југословенског драмског позоришта, који је одиграо низ успешних улога у драмама "Дундо Мароје", "Сумњиво лице", "Самоубица", "Мистер Долар", "Буци и овце", "Пигмалион", "Страдија", "Халелуја", "Бартоломејски вашар", "Пуњене тиквице"... Филмови: "Мала", "Трећа срећа", "Вампири су међу нама", "Балкан експрес", "Октоберфест". "Маратонци трче почасни круг", "О покојнику све најлепше", "Луде године", "Против Кинга"...

2007 - Изасланик УН за Косово Марти Ахтисари препоручио је у свом извештају независност Косова "под надзором међународне заједнице", потпуно игноришући територијалну целовитост Србије, као и међународно право.

2007 - У Нигерији, у Кадуни, је најмање 90 људи погинуло док су сакупљали нафту која се изливала из камиона-цистерне који је изненада експлодирао.

2008 - У сукобима ирачких снага и екстремиста Армије Махди, лојалне радикалном шиитском верском вођи Моктади ал Садру, у Басри је погинуло 60 особа, а рањено више стотина.

2020 - Више од пола милиона особа у свету заражено је коронавирусом, а од почетка пандемије умрло је више од 22.000 лица.

2020 - Преминуо је Раде Михаљчић, историчар, академик. Био је професор Универзитета у Београду и Бањалуци и члан Академије наука Републике Српске. Студирао је и докторирао у Београду. Боравио је на специјализацији у Атини, и у Француској код Жоржа Дибига. Дела: "Крај српског царства", "Лазар Хребелановић - историја, култ, предање", "Јунаци косовске легенде", "Прошлост и народно сећање".

2021 - У судару два воза у области Сохаг, код града Тахта, у Горњем Египту, приближно 460 километара јужно од Каира, погинуло је 19 особа, а 185 је повређено.